

Kun osa nuorista oireilee väkivallalla – mitä työ edellyttää?

Sosiaalityöntekijä, VET-perheterapeutti ja lastenpsykoterapeutti **Pekka Holm**

Tutkimusprofessori **Taina Laajasalo**, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL)

Koulupalveluiden johtaja, rehtori **Miia Mämmelä**, Perhekuntoutuskeskus Lauste

Ohjaaja, kouluttaja, työnohjaaja **Harri Niva**, Perhekuntoutuskeskus Lauste

Mitä tämä käytös kertoo
lapsen taustasta?

Väkivallalla oireileva nuori

Miten tämä käytös saadaan
loppumaan?

Vaikeajääminen
Kiusaaminen
Trauma
Yksinäisyys
Koulupudokkuus
Päihteet
Köyhyys
Väkivaltakokemukset
Syrjäytyneisyys
Mielenterveyden
ongelmat

Liikkumisvapauden
rajoitus (LVR)
EHO-jaksot
Keskittyminen ilmi-ikäytökseen ja
työskentely sen ympärillä
Yhteydenpidon
rajoittaminen (YPR)
Rangaistukset ja
rajoitukset
Tavaroiden haltuunotto

Alaikäisten lasten väkivaltainen käyttäytyminen ja rikoksilla oireilu koskee vain osaa lapsista, mutta sen vaikutukset näkyvät laajalti lastensuojelun arjessa.

Yleisessä keskustelussa painottuvat usein kontrolliin ja rajoihin liittyvät ratkaisut.

Tässä esityksessä tarkastellaan väkivaltailmiön juurisyitä sekä kaikille turvallista lastensuojelua, jossa keskiössä ovat työntekijöiden osaaminen, tunnetaidot ja sinnikkyys suhteen rakentumiseksi.

Turvallisuuskulttuurin kehittämisen tavoitteet Lausteella

- Riskien ja ongelmakäyttäytymiseen puuttumista ei haluta sivuuttaa.
- Ulkoisen kontrollin rinnalle halutaan lisätä ennakointia, kohtaamistaitoja sekä ymmärtämistä ja osaamista lapsen taustoihin liittyen.
- Haluamme vahvistaa yhteistä ajattelua ja toimintatapaa turvallisuuden lisäämiseksi.

Mitä lähdettiin tekemään?

Kehittämistyön lähtökohtana käytännön kokemukset ja henkilöstön esiin tuomat tarpeet.

Verkkokoulutus

VÄKIVALLALLA OIREILEVAN ASIAKKAAN KOHTAAMINEN

Tausta-ajatus koulutukselle

- ♦ Tämän koulutuksen tavoitteena on lisätä tietoa ja ymmärrystä väkivallasta ja sen taustatekijöistä.
- ♦ Lapsen ja nuoren kohdalla on erityisen tärkeää, että aikuinen ymmärtää väkivallan taustalla olevia mahdollisia haavoittuvuus- ja kuormitustekijöitä sekä aikuisen oman toiminnan merkityksen tilanteen etenemiselle.
- ♦ Lapsi ja nuori on taidoiltaan ja kyvyiltään vielä kehittymässä, joten aikuisen vastuulla tilanteessa on säädellä sekä omia että lapsen tunteita ja käyttäytymistä.

Toimintaympäristöanalyysi

- Haastattelututkimus sijaishuollon työntekijöille ja lähijohtajille
- Haastattelukysymykset kohdistuivat erityisesti
 - koettuun turvallisuuteen
 - osaamiseen ja tukeen
 - ohjeistukseen
 - rutiineihin
 - turvallisuuskeskusteluun
 - arvostettuun toimintatapaan
 - kehittämisehdotuksiin

Kohtaava ja ennakoiva toimintatapa

Arvostettuna pidetään työntekijää, joka:

Tuntee nuoren

Osaa neuvotella

Tunnistaa tilanteen kehittymisen ajoissa

Ei provosoidu

Käyttää rauhoittavaa puhetta

Toimii yhteisen suunnitelman mukaisesti

Haastattelussa nousi esille kaksi turvallisuusajattelun suuntaa

Kontrolliin painottuva toimintatapa

Osassa vastauksissa korostuvat:

Vahva fyysinen toimintavalmius

Rohkeus puuttua tilanteisiin

Kamerat ja lukitus

Hälytysjärjestelmät

Suojavarusteet

Kahden esiin tulleen toimintatavan välillä on ristiriita, joka aiheuttaa epävarmuutta ja turvattomuuden tunnetta haastavien tilanteiden hallinnassa.

Missä mennään nyt?

Yhteisen asenneilmapiirin rakentaminen

Missä mennään nyt?

- HFR-koulutuksen sisällön uudistaminen
- Verkkokoulutus on otettu käyttöön
- Ohjatut keskustelut dialogisella työotteella työryhmille verkkokoulutuksen jälkeen

Turvallisuuskulttuuri muuttuu oppimalla

7.10.2026

Perhekuntoutuskeskus Lauste

Turvallisuuskulttuurin muutoksessa on ennen kaikkea kysymys oppimisesta

- Keskustelemme tapahtuneesta ilman syylistämistä.
- Opimme yhdessä ja yhtenäistämme toimintatapojamme.
- Vaikutamme asioihin, joihin voimme vaikuttaa.

